

Stanovisko Rekonstrukce státu k pozměňovacím návrhům k návrhu zákona o regulaci lobbování

Rekonstrukce státu se dlouhodobě zasazuje o transparentnost lobbingu a vytvoření rovných podmínek všech aktérů zapojených do tvorby politik. Proto dlouhodobě sledujeme projednávání vládního návrhu zákona o regulaci lobbování ([sněmovní tisk č. 649](#)) a vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijímáním zákona o regulaci lobbování ([sněmovní tisk č. 650](#)). V návaznosti na **předložení řady pozměňovacích návrhů** ([pozměňovací a jiné návrhy k vl. návrhu zákona o regulaci lobbování](#)), z nichž některé návrh zákona zlepšují a některé jej naopak oslabují, si dovoluujeme k těmto pozměňovacím návrhům předložit naše stanovisko.

Číslo	Obsah PN	Stanovisko RS	Odůvodnění
A.1.	Zúžení plošné výjimky pro zástupce státních firem doplnění slov „směřuje-li vůči lobbovanému podle § 4 odst. 1 písm. d), e), p), q), s) nebo t) působícímu v ministerstvu,“ v § 2 odst. 2 písm. b)	doporučujeme	Státní firmy často významně ovlivňují rozhodovací procesy, jejich zájmy se však se zájmy státu vždy neshodují, na což upozorňují i zprávy BIS. Ani podle LRV není plošná výjimka pro tyto subjekty opodstatněná. I když navrhované řešení výjimku neruší kompletně a nejedná se o ideální řešení, oceňujeme, že vznikne povinnost reportovat lobbistické kontakty zástupců státních firem alespoň s některými subjekty (např. členkami a členy parlamentu).
A.2.	Plošná výjimka pro obce a kraje vlození nového písm. c) do § 2 odst. 2: „c) plnění úkolů vyplývajících z pracovněprávního nebo obdobného vztahu fyzické osoby k územnímu samosprávnému celku nebo při výkonu činnosti fyzické osoby v orgánu územního samosprávného celku,“	nedoporučujeme	Předpoklad, že by se zástupci obcí a krajů neměli řídit zákonem o lobbingu, je nelogický. I samosprávy prosazují v politice své specifické zájmy a stejně jako jiné subjekty za ně i ony často lobbují. Vyjmutí těchto subjektů z působnosti zákona by představovalo neopodstatněné snížení transparentnosti lobbingu ze strany těchto subjektů.
A.3.	Vynětí transparentních pracovních orgánů poradních orgánů vlády vlození nového písm. j) do § 2 odst. 2: „j) jednání pracovního orgánu poradního orgánu vlády nebo ústředního správního úřadu, jsouli seznam členů a zápisy z jednání pracovního orgánu nebo jím přijatá usnesení uveřejňovány způsobem umožňujícím dálkový přístup,“	doporučujeme	Považujeme za správné, že jednání pracovních orgánů poradních orgánů vlády, která naplní úroveň dostatečné transparentnosti (jsou zveřejňovány zápisy z jednání, seznam členů atd.), budou z působnosti zákona vyňata.
A.4.	Vynětí konzultace před předložením návrhu do MPŘ vlození nového písm. l) do § 2 odst. 2: „l) konzultaci předcházející předložení návrhu právního předpisu do meziresortního připomínkového řízení, která byla iniciována lobbovaným, a“	neutrální	Návrh je akceptovatelný a jeho přijetím nedojde k ohrožení smyslu a účelu navrhovaného zákona. Podstatné je, že bude zachována povinnost lobbovaného uvádět informace o předběžných konzultacích v důvodové zprávě podle § 12 odst. 4.

<p>A.5.</p>	<p>Zvýšená ochrana kritické infrastruktury</p> <p>změna § 2 odst. 3: „(3) Činnost podle odstavce 1 není lobbováním podle tohoto zákona, pokud se týká a) utajované informace podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací a bezpečnostní způsobilost, b) informace o činnosti poskytovatele základní služby podle zákona o odolnosti kritické infrastruktury nebo subjektu kritické infrastruktury anebo opatřeních k zajišťování nebo zvyšování odolnosti subjektu kritické infrastruktury, pokud by její poskytnutí mohlo ohrozit 1. poskytování základní služby subjektem kritické infrastruktury, nebo 2. zajištění odolnosti subjektu kritické infrastruktury.“</p>	<p>neutrální</p>	<p>Na jedné straně rozumíme obavě z ochrany informací o kritické infrastruktuře, na straně druhé navrhované ustanovení písm. b) je příliš široce formulované a některým lobbistům tak může dát jednoduchý nástroj k obcházení zákona.</p>
<p>A.6.</p>	<p>Ochrana osob ohrožených nedemokratickými režimy</p> <p>vložení nového odst. 4 do § 2: „(4) Činnost podle odstavce 1 není lobbováním podle tohoto zákona, pokud je vykonávána fyzickou osobou, pro niž by uveřejnění informace o lobbování představovalo riziko ohrožení jejího života či zdraví ve státě, který nelze považovat za bezpečnou zemi původu podle zákona upravujícího mezinárodní ochranu.“</p>	<p>doporučujeme</p>	<p>Požadavek lidskoprávních organizací na zvýšenou ochranu svých pracovníků, kteří jsou vystaveni perzekuci ze strany některých nedemokratických zemí, je pochopitelný. Aplikace tohoto ustanovení však musí být pozorována v praxi a musí být vyhodnocováno, zda se toto ustanovení nestane zneužívanou záminkou k obcházení zákona.</p>
<p>A.7.</p>	<p>Omezení okruhu lobbovaných z řad členů poradních orgánů vlády na členy Legislativní rady vlády</p> <p>nahrazení se slov „poradního orgánu“ slovy „Legislativní rady“ v § 4 odst. 1 písm. g)</p>	<p>doporučujeme</p>	<p>Omezení okruhu lobbovaných z řad členů poradních orgánů vlády na členy Legislativní rady vlády je správným řešením, jelikož zahrnutí členů poradních orgánů vlády mezi lobbované by pouze učinilo registr lobbování nepřehledným a vyvolalo by nejasnosti ohledně aplikace zákona.</p>
<p>A.8.</p>	<p>Plošné vynětí asistentů poslanců/senátorů jako lobbovaných z působnosti zákona</p> <p>nahrazení textu „ , a“ tečkou v § 4 odst. 1 na konci písmene t) a zrušení písmene u)</p>	<p>DŮRAZNĚ nedoporučujeme, případně doporučujeme upřednostnit mírnější variantu v PN č. E.2.</p>	<p>Plošnou výjimku pro asistenty důrazně nedoporučujeme. Bez zahrnutí asistentů poslanců/senátorů bude možné zákon snadno obcházet, protože poslanec jednoduše pošle na lobbistickou schůzku svého asistenta. Asistenti často nezastávají pouze administrativní roli, ale v řadě případů běžně připravují politikovi veškeré podklady včetně odborného stanoviska a disponují tak značným vlivem na jeho rozhodování. Oporu lze nalézt i v zahraničních úpravách. Když byla lobbingsová pravidla přijata na úrovni Evropského parlamentu, nebyli asistenti zahrnuti. Během dvou let je ale zavedli, protože zjistili, že to je ten nejslabší článek. Ve Velké Británii zase zavedli registr asistentů, neb byli chápáni jako klíčový vstupní bod pro lobbisty a ostatní zájmové skupiny.</p>

<p>A.9.</p>	<p>Formální změna v návaznosti na PN č. A.18. nahrazení textu „4 a 5“ textem „4 a 7“ v § 5 odst. 2</p>	<p>neutrální, v případě schválení PN č. A.18. nezbytné</p>	<p>Pouze formální změna v návaznosti na PN č. A.18.</p>
<p>A.10.</p>	<p>Zrušení povinnosti uvádět způsob lobbyingu nahrazení čárky slovem „a“ v § 5 odst. 4 na konci písmene c) a zrušení písmene d)</p>	<p>neutrální</p>	<p>Vítáme snahy o snížení administrativní zátěže. Povinnost uvádět v prohlášení lobbisty informaci, zda lobbying proběhl osobně, telefonicky nebo písemně, však nepovažujeme za příliš administrativně náročnou a přidaná hodnota jejího vypuštění není podle našeho názoru příliš velká.</p>
<p>A.11.</p>	<p>Povinné uvádění konkrétních lobbistů právníckými osobami zrušení slov „pokud lobbista takovou osobu uvede,“ v § 6 odst. 5 písm. b) bodě 6</p>	<p>doporučujeme za současné novelizace § 6 odst. 1</p>	<p>Povinné uvádění fyzické osoby, která lobbuje za lobbistu-právníckou osobu, vítáme a považujeme za krok k větší transparentnosti. Zároveň však upozorňujeme, že rozsah povinných údajů uváděných v ohlášení podle § 6 odst. 1 tento údaj nezahrnuje a <u>ministerstvo jím tak nemusí vždy disponovat.</u></p>
<p>A.12.</p>	<p>Formální změna v návaznosti na výjimku pro asistenty zrušení slov „anebo asistenta poslance“ v § 7 odst. 3 písm. b)</p>	<p>nedoporučujeme, v případě schválení PN č. A.8. nezbytné</p>	<p>Viz odůvodnění k PN č. A.8.</p>
<p>A.13.</p>	<p>Formální změna v návaznosti na výjimku pro asistenty zrušení slov „anebo asistenta senátora“ v § 7 odst. 3 písm. c)</p>	<p>nedoporučujeme, v případě schválení PN č. A.8. nezbytné</p>	<p>Viz odůvodnění k PN č. A.8.</p>
<p>A.14.</p>	<p>Změnu koncepce hlášení lobbistických kontaktů nahrazení slov „o lobbistickém kontaktu“ slovy „ve vztahu k cíli, kterého se lobbování snažil dosáhnout v daném lobbovacím období,“ v § 11 odst. 4</p>	<p>neutrální</p>	<p>Změnu koncepce hlášení lobbistických kontaktů akceptujeme, zároveň však upozorňujeme, že v tomto znění ze zákona jasně nevyplývá povinnost lobbisty cíl uvádět.</p>
<p>A.15.</p>	<p>Zrušení povinnosti uvádět datum lobbyingu zrušení písmen c) a d) v § 11 odst. 4</p>	<p>neutrální</p>	<p>Podobně jako v případě vypuštění požadavku na uvádění způsobu lobbování (viz odůvodnění k PN č. A.10.) považujeme uvedení data osobního lobbování v prohlášení lobbisty za relevantní informaci, jelikož umožní veřejnosti vnímat širší kontext, ve kterém lobbování proběhlo. Zrušením této povinnosti však nedojde k ohrožení smyslu a účelu navrhovaného zákona a hodnotíme jej proto jako neutrální. Vypuštění povinnosti uvádět datum telefonického lobbování vítáme.</p>
<p>A.16.</p>	<p>Formální změna v návaznosti na PN č. A.17. doplnění slova „a“ v § 11 odst. 4 na konci písmene c)</p>	<p>neutrální, v případě schválení PN č. A.17. doporučujeme</p>	<p>Pouze formální změna v návaznosti na PN č. A.15. a A.17.</p>

A.17.	<p>Formální změna v návaznosti na PN č. A.14.</p> <p>nahrazení textu „ , a“ tečkou v § 11 odst. 4 na konci písmene d) a zrušení písmene e)</p>	<p>neutrální, v případě schválení PN č. A.14. nezbytné</p>	<p>Viz odůvodnění k PN č. A.14.</p>
A.18.	<p>Změna koncepce hlášení lobbistických kontaktů</p> <p>vložení nových odstavců 5 a 6 v § 11 : <i>„(5) Cílem se pro účely tohoto zákona rozumí návrhy a požadavky, které lobbista uplatňuje k návrhu právního předpisu, opatření obecné povahy, koncepčního dokumentu nebo mezinárodní smlouvy. (6) V prohlášení lobbisty lobbista není povinen uvádět informace o lobbistickém kontaktu, který se týkal návrhu nebo požadavku uplatněných jako připomínka v meziresortním připomínkovém řízení prostřednictvím elektronické knihovny legislativního procesu.“</i></p>	<p>nedoporučujeme</p>	<p>Návrh nového odst. 6 je nevhodně formulovaný a představuje potenciální riziko, jelikož výslovně nestanovuje, že připomínku v meziresortním řízení uplatnil přímo lobbista. Ustanovení by tak mohlo být vykládáno způsobem, že lobbování za jakékoliv požadavky uplatněné v meziresortním připomínkovém řízení nemusí probíhat transparentním způsobem, ať už je lobbistou kdokoliv. Ve výsledku má odst. 6 povahu výjimky pro lobby, kteří jsou připomínkovými místy (např. SMO ČR, AK ČR, Hospodářská komora, Agrární komora) a zásadně oslabuje význam registru lobbování, který má zachycovat komunikaci nad rámec standardních procesů typu připomínkového řízení. Úpravu vynětí uplatňování připomínek z působnosti zákona v § 2 odst. 2 písm. g) považujeme za dostačující.</p>
A.19.	<p>Zrušení dodatečné výzvy při porušení zákona</p> <p>zrušení odstavce 8 v § 11</p>	<p>doporučujeme</p>	<p>Zrušení dodatečné výzvy ministerstva k uložení prohlášení lobbisty do registru považujeme za pozitivní změnu, jelikož sníží administrativní náročnost vedení registru.</p>
A.20.	<p>Změna v návaznosti na PN č. A.4.</p> <p>doplnění slov „a ve stejném rozsahu informace o konzultaci podle § 2 odst. 2 písm. l)“ v § 12 odst. 4 na konci věty první</p>	<p>neutrální v případě schválení PN č. A.4. nezbytné</p>	<p>Návrh je akceptovatelný a jeho přijetím nedojde k ohrožení smyslu a účelu navrhovaného zákona (viz odůvodnění k PN č. A.4.).</p>
A.21.	<p>Formální změna v návaznosti na PN č. A.19.</p> <p>zrušení slov „nebo pokud neuložil prohlášení do registru ani v dodatečně lhůtě podle § 11 odst. 6“ v § 14 odst. 4 písm. c) bodě 2</p>	<p>doporučujeme</p>	<p>Formální změna v návaznosti na PN č. A.19.</p>
B.1.	<p>Plošná výjimka pro profesní komory</p> <p>nahrazení tečky na konci § 2 odst. 2 písm. j) čárkou a doplnění textu: „k) plnění úkolů profesní komory zřízené zákonem.“</p>	<p>DŮRAZNĚ nedoporučujeme</p>	<p>Výjimka pro profesní komory není systémová a regulaci lobbingu neodůvodněně oslabuje. Některé profesní komory patří mezi nejvýznamnější lobby v ČR a měly by proto stejně jako ostatní lobbovat transparentním způsobem.</p>
B.2.	<p>Změna terminologie zákona</p> <p>PN poslance M. Brázdila, podle kterého má být slovo lobbování nahrazeno prosazováním zájmů, slovo lobbista osobou prosazující zájmy a slovo lobbovaný osobou ovlivňovanou</p>	<p>neutrální</p>	<p>Návrh považujeme za formalistický a nebude mít podle nás větší vliv na aplikaci zákona. Obecně ovšem považujeme za vhodné držet se terminologie, která se již ujala v průběhu legislativního procesu a jiných zemích. Užívání právě slova „lobbista“ je šancí, jak přispět k destigmatizaci negativního vnímání tohoto</p>

			pojmu v ČR.
C.1.	<p>Plošná výjimka z definice lobbisty pro obce a kraje, jejich příspěvkové organizace a firmy a svazy obcí či asociace krajů</p> <p>vložení nového písmena c) v § 2 odst. 2: „c) plnění úkolů vyplývajících z pracovněprávního nebo obdobného vztahu fyzické osoby k územnímu samosprávnému celku nebo k právnické osobě, kterou územní samosprávný celek sám nebo spolu s jiným územním samosprávným celkem převážně financuje, může v ní uplatňovat rozhodující vliv nebo jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu, nebo při výkonu činnosti fyzické osoby v orgánu územního samosprávného celku nebo takové právnické osoby,“</p>	<p>nedoporučujeme, případně doporučujeme upřednostnit mírnější variantu v PN č. A.2.</p>	<p>Výjimka z definice lobbisty pro obce, kraje a jejich organizace či firmy postrádá opodstatnění (viz odůvodnění k PN č. A.2.). To stejné platí i pro příspěvkové organizace a komunální firmy, které nejsou vždy pod dostatečnou kontrolou a mohou prosazovat své vlastní zájmy, často navíc odlišné od zájmů územně samosprávných celků.</p> <p>A samozřejmě je také neakceptovatelné vyjímát z působnosti zákona organizace sdružující obce či kraje, které jsou z hlediska svého postavení obyčejnými spolky (zájmovými sdruženími) a naprosto zásadním způsobem se podílejí na ovlivňování legislativního procesu skrze lobbying.</p> <p>Je proto vhodné, aby lobbying výše uvedených subjektů probíhal pod veřejným dohledem.</p>
C.2.	<p>Výjimka z definice lobbisty pro příspěvkové organizace a firmy obcí a krajů</p> <p>vložení slov „nebo k právnické osobě, kterou územní samosprávný celek sám nebo spolu s jiným územním samosprávným celkem převážně financuje, může v ní uplatňovat rozhodující vliv nebo jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu,“ a doplnění slov „nebo takové právnické osoby“ v § 2 odst. 2 písm. c) v bodě 2. pozměňovacího návrhu Ústavně-právního výboru</p>	<p>nedoporučujeme, případně doporučujeme upřednostnit mírnější variantu v PN č. A.2.</p>	<p>Viz odůvodnění k PN č. C.1.</p>
D	<p>Oprávnění lobbistů podávat připomínky v MPŘ</p> <p>doplnění odstavce 5 v § 2: „(5) Lobbista je oprávněn uplatňovat připomínky v meziresortním připomínkovém řízení prostřednictvím elektronické knihovny legislativního procesu, k tomu mu musí být udělen do elektronické knihovny legislativního procesu odpovídající přístup.“</p>	<p>nedoporučujeme</p>	<p>Nepovažujeme za legislativně, rozpočtově a technicky dostatečně připravené, že by se meziresortního připomínkového řízení mohl zúčastnit jakýkoliv lobbista nad rámec stávajících připomínkových míst. To by mohlo vést k navýšení administrativní náročnosti a tedy i délky tohoto procesu, i když se s povinným vypořádáním připomínek „dalších“ lobbistů nepočítá. Samo o sobě však nejde o špatný návrh.</p> <p>Riziko ale představuje především skutečnost, že při schválení PN č. A.18. by nebyli lobbisté povinni hlásit lobbistické kontakty týkající se uplatněných připomínek, čímž by došlo k dalšímu výraznému omezení informací publikovaných v registru a k jejich roztříštění. Je otázkou, jaké informace by pak v registru lobbování zůstaly.</p>
E.1.	<p>Povinnost uvádět náklady na lobbování</p>	<p>neutrální</p>	<p>Ačkoliv vnímáme výhody, které by přinesla</p>

	<p>ve výroční zprávě</p> <p>nahrazení slov „a lobbovaného“ slovy „ , lobbovaného a třetích osob“ v nadpisu v § 12 a vložení nového odst. 6: „(6) Právnícká osoba, která má povinnost vyhotovit výroční zprávu podle zákona upravujícího účetnictví, je povinna v ní uvést údaj o nákladech vynaložených účetní jednotkou na lobbování za účetní období, za které se výroční zpráva sestavuje.“</p>		<p>transparentnost prostředků vynakládaných na lobbying včetně možné identifikace největších českých lobbistů, návrh v předložené podobě nepovažujeme za vhodný, jelikož by tato změna vedla k nepřiměřené zátěži právnických osob vedoucích účetnictví. Zároveň je potenciálně problematické, že navrhovaná úprava nepoužívá terminologii navrhovaného zákona, ale mluví obecně o právnických osobách.</p>
<p>E.2.</p>	<p>Vynětí části asistentů poslanců/senátorů jako lobbovaných z působnosti zákona</p> <p>nové znění § 4 odst. 1 písm. u): „u) fyzická osoba vykonávající soustavně odborné nebo administrativní práce pro poslance nebo senátora anebo jejich klub (dále jen „asistent“), pokud její měsíční odměna za tyto práce opakovaně přesahuje polovinu celkových náhrad výdajů poslance nebo senátora na odborné a administrativní práce prováděné asistentem.“</p>	<p>obecně nedoporučujeme výjimku pro asistenty, v případě ochoty ke kompromisnímu řešení v této věci potom doporučujeme upřednostnit tento PN před PN č. A.8.</p>	<p>Výjimku pro část asistentů nedoporučujeme z důvodů uvedených v odůvodnění k PN č. A.8. Jedná se však o výrazně lepší řešení než kompletní vypuštění § 4 odst. 1 písm. u) a v případě volby by měl tento pozměňovací návrh být upřednostněn před PN č. A.8.</p>